

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Vabariigi Valitsus
määrus
terviktekst
08.07.2023
Hetkel kehtiv
RT I, 05.07.2023, 263

„Riikliku lepitaja põhimääruse” kinnitamine

[RT I, 23.10.2015, 8- jõust. 26.10.2015]

Vastu võetud 30.11.1993 nr 372

RT I 1994, 3, 19

jõustumine 10.01.1994

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
29.03.1995	RT I 1995, 38, 499	12.04.1995
07.01.1997	RT I 1997, 8, 50	01.01.1997
24.12.2004	RT I 2004, 91, 627	01.01.2005
13.06.2013	RT I, 18.06.2013, 4	01.07.2013
22.10.2015	RT I, 23.10.2015, 8	26.10.2015, põhimääruses asendatud sõnad „lepitaja” ja „lepitajad” sõnadega „riiklik lepitaja” vastavas käändes.
22.06.2023	RT I, 05.07.2023, 5	08.07.2023

Vastavalt kollektiivse töötüli lahendamise seaduseparagrahvile 8 Vabariigi Valitsus määrab:

1.Kinnitada juurdelisatud „Riikliku lepitaja põhimäärus”.
[RT I, 23.10.2015, 8- jõust. 26.10.2015]

2.Riikliku lepitaja ametipalk on 2933 eurot.
[RT I, 18.06.2013, 4- jõust. 01.07.2013]

3.[Kehtetu - RT I, 05.07.2023, 5- jõust. 08.07.2023]

4.Määruse punkt 2 kehtib kuni 31. detsembrini 2013. a.
[RT I, 18.06.2013, 4- jõust. 01.07.2013]

Kinnitatud
Vabariigi Valitsuse 30. novembri 1993. a
määrusega nr 372

Riikliku lepitaja põhimäärus

[RT I, 23.10.2015, 8- jõust. 26.10.2015]

I. ÜLDSÄTTED

1. Käesolev põhimäärus sätestab kollektiivse töötüli lahendamise seaduse alusel riikliku lepitaja määramise ja lepitustoimingute korra ning riikliku lepitaja pädevuse piirid tööandjate või tööandjate ühingute või liitude ja töötajate või töötajate ühingute või liitude (edaspidi *töötüli pooled*) lepitamiseks.

2. [Kehtetu - RT I, 23.10.2015, 8- jõust. 26.10.2015]

3. Riiklik lepitaja on oma tegevuses ja otsustes sõltumatu ning juhindub seadustest ja muudest õigustloovatest aktidest, Eesti Vabariigi poolt ratifitseeritud rahvusvahelistest konventsioonidest, kollektiivlepingutest ja käesolevast põhimäärusest.

4. Töötüli pooli lepitab riiklik lepitaja.
[RT I, 23.10.2015, 8- jõust. 26.10.2015]

5. [Kehtetu - RT I, 23.10.2015, 8- jõust. 26.10.2015]

6. [Kehtetu - RT I, 23.10.2015, 8- jõust. 26.10.2015]

7. [Kehtetu - RT I, 23.10.2015, 8- jõust. 26.10.2015]

8. [Kehtetu - RT I, 23.10.2015, 8- jõust. 26.10.2015]

9. [Kehtetu - RT I, 23.10.2015, 8- jõust. 26.10.2015]

10. [Kehtetu - RT I, 23.10.2015, 8- jõust. 26.10.2015]

II. LEPITUSMENETLUS

11. Lepitusmenetlus on töötüli poolte lepitamisel sooritatavate õiguslike toimingute korraldamise viis ja järjekord.

12. Pooled või üks vaidluses osalev pool pöördub kirjaliku (ühis)avaldusega riikliku lepitaja poole, kui poolte eelnevad omavahelised läbirääkimised pole tulemusi andnud.

13. [Kehtetu - RT I, 23.10.2015, 8- jõust. 26.10.2015]

14. [Kehtetu - RT I, 23.10.2015, 8- jõust. 26.10.2015]

15. Riiklik lepitaja alustab lepitusmenetlust töötüli põhjuste ja kõigi asjaolude väljaselgitamisega:
1) kuulab eraldi ära mõlema poole seisukohad tekkinud töötülis;
2) nõuab töötüliga seotud asutustelt, ettevõtetelt ja muudelt organisatsioonidelt ning ametiisikutelt lepitustoiminguteks vajalikke dokumente;
3) kaasab asjaoludele ja dokumentidele hinnangu andmiseks eksperte või teisi asjatundjaid ning tüli lahendamiseks pädevaid ametiisikuid;
4) kontrollib ja analüüsib esitatud dokumente.

16. Enne lepituskoosolekut soovib riiklik lepitaja pooltel leppida või teeb töötüli lahendamiseks oma ettepaneku, millele pooled peavad vastama kolme päeva jooksul kirjaliku soovitusel (ettepaneku) kättesaamise päevast arvates.

17. Kui pooled ei saavuta kokkulepet, kutsub riiklik lepitaja viie tööpäeva jooksul poolte vastuse kättesaamise päevast arvates (käesoleva põhimääruse punkt 16) kokku lepituskoosoleku.

18. Koosoleku aja ja koha kindlaksmääramisel teatab riiklik lepitaja sellest kirjalikult töötüli pooltele, vajaduse korral kutsub koosolekule eksperte ja teisi asjatundjaid ning pädevaid ametiisikuid.

19. Töötüli pooled on kohustatud lepituskoosolekust osa võtma, saates koosolekule oma täievolilised esindajad ning esitama riikliku lepitaja poolt määratud ajaks asja sisuliseks lahendamiseks vajalikke täiendavaid dokumente ja kirjalikke seletusi.

20. Lepituskoosolekut juhatab riiklik lepitaja, kes kuulab koosolekul ära mõlema poole esindajate seisukohad ning ekspertide ja teiste asjatundjate arvamused, samuti ametiisikute selgitused ja vaatab üle nende poolt esitatud dokumendid. Riiklik lepitaja pakub välja pooli rahuldavaid võimalikke lahendusvariante või suunab pooli leppimisele põhiliselt nende endi ettepanekute alusel.

21. Poolte leppimise korral vormistatakse kokkuleppe protokoll, millele kirjutavad alla poolte esindajad ja riiklik lepitaja. Protokollis ettenähtud leppimine on pooltele kohustuslik allakirjutamise päevast, kui ei ole kokku lepitud teise tähtaja suhtes.

22. Kui lepituskoosolekul ei saavutata kokkulepet, võib riiklik lepitaja esitada pooltele kirjalikult leppimiskokkuleppe projekti ning soovitada nõustuda sellega kolme tööpäeva jooksul.

Leppimiskokkuleppe projektiga mittenõustumise korral otsustab riiklik lepitaja, kas jätkata lepitamist või lõpetada lepitamine.

23. Poolte mitteleppimise korral vormistatakse eriarvamuste protokoll, millele kirjutavad alla poolte esindajad ja riiklik lepitaja ning lepitusmenetlus lõpetatakse.

24. Riiklik lepitaja võib poolte ettepanekul või omal algatusel lepitusmenetluse peatada:

- 1) kui pooled ei ole asja lahendamiseks esitanud vajalikke dokumente;
- 2) kui üks pooltest ei ole mõjuvatel põhjustel ilmunud lepituskoosolekule vähemalt kahel korral;
- 3) kui koosoleku käigus selgub, et asja läbivaatamiseks vajatakse täiendavaid dokumente, ekspertide arvamusi ja teisi toimingute jätkamiseks vajalikke tõendusmaterjale.

25. Lepitusmenetlust jätkatakse pärast nende asjaolude kõrvaldamist, mis tingisid menetluse peatamise.

26. Otsused menetluse peatamise ja lõpetamise kohta vormistab riiklik lepitaja kirjalikult.

27. Otsuste ja protokollide ärakirjad antakse või saadetakse pooltele kolme tööpäeva jooksul pärast lepituskoosolekut.

III. KOHUSTUSED JA ÕIGUSED

28. Riiklik lepitaja taandab end lepitusmenetlusest, kui esineb asjaolu, mis annab alust kahelda tema erapooletuses.

[RT I, 23.10.2015, 8- jõust. 26.10.2015]

29. Pooltel ei ole õigust taotleda riikliku lepitaja taandamist.

[RT I, 23.10.2015, 8- jõust. 26.10.2015]

30. Riiklik lepitaja on kohustatud kinni pidama seaduste ja teiste õigustloovate aktidega ettenähtud ja menetluse käigus kokkulepitud tähtaegadest.

31. Riiklikul lepitajal ei ole õigust töötüli poolte nõusolekuta avaldada talle seoses lepitusülesande täitmiseга teatavaks saanud andmeid, äri- või ametisaladusi.

Töötüli ühe poole esindajal ei ole õigust ilma teise poole nõusolekuta ning osalevatel ametiisikutel, ekspertidel ja teistel asjatundjatel ilma poolte nõusolekuta avaldada neile lepitusmenetluse käigus teatavaks saanud andmeid.

32. Riiklikul lepitajal on õigus poolte asukohta arvestades määrata kindlaks lepituskoosoleku korraldamise koht, nõuda töötüli poolt lepitustegevuseks vajalikke tööruume, sidepidamisvahendeid ja muid abivahendeid.

33. Riiklikul lepitajal on õigus pöörduda Vabariigi Valitsuse poole ettepanekuga streigi või töösulu korraldajate poolt väljakuulutatud streigi või töösulu alguse edasilükkamiseks ühe kuu võrra. Riiklikul lepitajal on õigus teha linna- või vallavalitsusele ettepanek eelnimetatud streigi või töösulu alguse edasilükkamiseks kahe nädala võrra.
[RT I, 23.10.2015, 8- jõust. 26.10.2015]

34. Riiklikul lepitajal on õigus määrata hädavajalik teenindus- või tootmismahut streigi või töösulu väljakuulutamise korral elanike ja majanduse esmavajadusi rahuldavates ettevõtetes ja asutustes, kui töötüli pooled ei ole teenindus- või tootmismahu osas saavutanud omavahelist kokkulepet.

IV. LEPITUSTOIMINGUTE FINANTSEERIMINE

35. Lepitustoimingute kulud kannab kollektiivses töötülis süüdi olev pool või need jaotatakse kokkuleppeliselt töötüli poolte vahel. Otsuse kulude kandmise kohta süüdi oleva poole poolt teeb riiklik lepitaja.

36. [Kehtetu - RT I, 23.10.2015, 8- jõust. 26.10.2015]

37. [Kehtetu - RT I, 23.10.2015, 8- jõust. 26.10.2015]

38. Ekspertidele ja teistele asjatundjatele ning lepitustoimingutest osavõtnud teistele ametiisikutele hüvitatakse nende põhitööst vabastamise korral saamata jäänud töötasu riiklikule lepitajale selleks riigieelarvest eraldatud vahenditest.

39. [Kehtetu - RT I, 23.10.2015, 8- jõust. 26.10.2015]